

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžfk/59/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016202772
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1016202772.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci žalobcu: Slovenská technická univerzita v Bratislave, so sídlom Vázovova 5, Bratislava, IČO: 00 397 687, právne zastúpený: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORECKÝ & PARTNERI s.r.o., so sídlom Grösslingova 50, Bratislava, proti žalovanému: 1. Výskumná agentúra, so sídlom Hanulova 5/B, Bratislava, IČO: 31 819 494, 2. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, so sídlom Stromová 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21601873/S01 zo dňa 28. októbra 2016, Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z01 zo dňa 28. októbra 2016, Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21601911/S01 zo dňa 28. októbra 2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z02 zo dňa 28. októbra 2016, rozhodujúc o kasačnej sťažnosti žalobcu (sťažovateľa) proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/320/2016-237, 1S/321/2016 zo dňa 18. mája 2017, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/320/2016-237, 1S/321/2016 zo dňa 18. mája 2017 z a m i e t a .

II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č.k. 1S/320/2016-237, 1S/321/2016 zo dňa 18.05.2017 postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21601873/S01 zo dňa 28.10.2016, Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z01 zo dňa 28.10.2016, Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21601911/S01 zo dňa 28.10.2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z02 zo dňa 28.10.2016. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 170 písm. a/ S.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov konania ich náhradu nepriznal.

2. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že žalobca dňa 11.10.2012 uzavrel so žalovaným 1. Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 016/2012/1.1/OPVáV, ITMS kód

Projektu: 26210120020, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý nenávratný finančný príspevok na účely realizácie Projektu: „Technická infraštruktúra výskumu a vývoja pre oblasť kontaktných a bezkontaktných metód merania“. Na základe uzatvorenej zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku žalobca vyhlásil verejné obstarávanie na dodanie tovarov potrebných na realizáciu projektu postupom verejnej súťaže na nadlimitnú zákazku s názvom zákazky: „Technická infraštruktúra výskumu a vývoja pre oblasť kontaktných a bezkontaktných metód merania“ vyhláseného oznámením o vyhlásení verejného obstarávania uverejneným vo Vestníku verejného obstarávania č. 101/2014 pod č. 9084-MST dňa 27.05.2014 a v Úradnom vestníku EÚ č. S 102/2014 pod č. 178320-2014-SK dňa 28.05.2014.

3. Dňa 04.11.2016 bola žalobcovi doručená Správa o zistenej nezrovnalosti č. N21601873/S01 zo dňa 28.10.2016 a č. N21601911/S01 zo dňa 28.10.2016 spolu so Žiadosťami o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z01 zo dňa 28.10.2016 a č. 26210120020/Z02 zo dňa 28.10.2016.

4. Žalobca považoval rozhodnutia za nezákonné z dôvodu, že boli vydané orgánom, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený, vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov, došlo k podstatnému porušeniu zákonných ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, čo malo za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej a zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy je nedostačujúce na riadne posúdenie veci. Žalobca sa preto domáhal, aby žalobou napadnuté rozhodnutia krajský súd zrušil.

5. Žalovaný 1. vo vyjadrení k žalobe uviedol, že Správa a Žiadosť sú vo svojej podstate len opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, nie sú rozhodnutiami a teda ich súdne preskúmanie nie je prípustné. Mal za to, že výška korekcie, ktorá je uvedená v Žiadosti nie je vynútiteľná, ani nie je konečná a pochybenie uvedené v Správe nie je pre riadiaci orgán ani pre Úrad vládneho auditu záväzný. Podľa jeho názoru, v danom prípade sa správne konanie podľa správneho poriadku nezačalo a ani nedošlo k vydaniu rozhodnutia podľa správneho poriadku. Žiadal preto žalobu odmietnuť.

6. Žalovaný 2. vo vyjadrení k žalobe uviedol, že sa nestotožňuje so skutočnosťami, ktoré sú uvedené v žalobe s tým, že je potrebné žalobu odmietnuť. Konštatoval, že Správa, ako aj Žiadosť sú úkonmi predbežnej a procesnej povahy, nie sú konečným riešením nezrovnalostí, nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu, pretože ide o podkladové informácie na ďalší postup riešenia nezrovnalostí. Uviedol, že podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti v čase vypracovania a odoslania Správy a Žiadosti je predčasné, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje konečné a právoplatné rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov, ktoré je spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv žalobcu. Správa je len charakteru informatívneho a oznamovacieho (je výsledkom monitorovania z ITMS) a Žiadosť má len „dobrovoľný charakter výzvy“ obdobne ako výzva veriteľovi dlžníkovi s tým, že žalobca sa môže sám rozhodnúť, či požadované finančné prostriedky vráti alebo nie. Uviedol, že Správa ani Žiadosť nemajú priamy dopad na práva a právom chránené záujmy žalobcu s tým, že dopad na práva a právom chránené záujmy má až rozhodnutie správneho orgánu vydané v správnom konaní podľa § 27a ods. 3 zákona o pomoci a podpore.

7. Z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že dňa 11.10.2012 došlo k uzatvoreniu Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (NFP) č. 016/2012/1.1/OPVAV medzi agentúrou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pre štrukturálne fondy EÚ (názov žalovaného 1. do 30.06.2015 ako poskytovateľom NFP a žalobcom ako prijímateľom na projekt s názvom „Technická infraštruktúra výskumu a vývoja pre oblasť kontaktných a bezkontaktných metód merania“ s označením ITMS 26210120020. Žalobca ako verejný obstarávateľ vyhlásil verejné obstarávanie pri zadávaní zákazky na dodanie tovaru na predmet zákazky „Technická infraštruktúra výskumu a vývoja pre oblasť kontaktných a bezkontaktných metód merania“ a to uverejnením Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo Vestníku verejného obstarávania č. 101/2014 zo dňa 27.05.2014 pod č. 9084-MST a v Úradnom vestníku č. S 102/2014 pod č. 17832-2014-SK dňa 28.05.2014. Auditná skupina vykonala audit za obdobie 01.01.2007 - 31.12.2015, v čiastkovej správe z vládneho auditu č. A783 uviedla nedostatky, ktorých sa žalobca dopustil v rámci predmetného projektu.

8. Dňa 28.10.2016 bol vyhotovený list pre žalobcu - Aktualizácia Správ o zistených nezrovnalostiach a zaslanie Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov projektu 26210120020, ktorého obsahom bola Správa o zistenej nezrovnalosti č. N21601873/S01 a č. N21601911/S01 ako aj Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z01 a 26210120020/Z02. Predmetom preskúmania v predmetnej veci tak boli vyššie špecifikované Správy o zistenej nezrovnalosti vrátane Žiadostí o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 28.10.2016.

9. Krajský súd skôr ako podrobil danú vec mechanizmom prieskumu, zisťoval, či v danom prípade je daná jeho právomoc na konanie a rozhodovanie vo veci. Krajský súd dospel k záveru, že žalobu je potrebné odmietnuť pre jej neprípustnosť, nakoľko smeruje proti aktu orgánu verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý nemohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobcu. Argumentoval tým, že v systéme správneho súdnictva je právo na prístup k súdnemu preskúmaniu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy na základe žaloby determinované princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje (§ 7 S.s.p.).

10. Podľa názoru krajského súdu administratívnu kontrolu postupu zadávania zákazky na poskytnutie služby po uzavretí zmluvy na predmet zákazky nemožno považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami Zákona o verejnom obstarávaní. Mal za to, že výsledné materiály z vykonanej kontroly a postup pri ich vypracovaní nepodliehajú súdnemu prieskumu v rámci úpravy správneho súdnictva v Správnom súdnom poriadku, keďže nie sú rozhodnutím správneho orgánu v zmysle S.s.p. Kontrola postupu zadávania zákazky predstavuje jednu z dohľadových kompetencií žalovaného.

11. Krajský súd v súlade s právnym názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžf/26/2012 zo dňa 29.11.2012 a sp.zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2016 dospel k záveru, že Správa a Žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. Správu o výsledku kontroly je možné považovať podľa názoru krajského súdu len za akýsi výstup z kontroly, ktorý sa nemohol nijako dotknúť právneho postavenia žalobcu a spôsobiť mu ujmu na jeho právach. Preto súdnemu prieskumu v správnom súdnictve nepodlieha. Ďalej poukázal na to, že v správe absentuje právne vynútiteľný výrok o povinnosti vrátiť finančné prostriedky. Skutočnosť, že došlo k finančnému vyčísleniu nezrovnalosti a jeho popisu samo o sebe ešte nezakladá povinnosť u žalobcu vrátiť finančné prostriedky. Správou ani Žiadosťou nebol žalobca zaviazaný k vráteniu finančných prostriedkov, ide len o písomnosť s informatívnym charakterom. Z obsahu administratívneho spisu je okrem iného nesporné, že ku dňu podania žaloby nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia, resp. správneho rozhodnutia o vrátení finančných prostriedkov. S ohľadom na uvedený záver sa krajský súd nezaoberal námietkami žalobcu o nezákonnosti kontrolných zistení uvedených v Správe, pretože tieto je možné preskúmať až v prípadných neskorších štádiách procesu vyvodzovania dôsledkov zo zistených porušení zákona v postupe verejného obstarávateľa, ak boli, resp. budú na základe Správy vydané rozhodnutia s priamym dopadom na právne postavenie žalobcu. Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd konštatoval, že neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie rozhodnutia v rámci správneho súdnictva a preto s poukazom na ustanovenie § 98 ods. 1 písm. g/ S.s.p. žalobu odmietol.

12. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ mal za to, že Správu o zistenej nezrovnalosti spolu so Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov je potrebné považovať za individuálny správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní v rámci výkonu pôsobnosti žalovaného 1. v oblasti verejnej správy. Napadnutým uznesením krajský súd porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, odklonil

sa od ustálenej rozhodovacej praxe a podanie žalobcu nezákonné odmietol. Zdôraznil, že napadnuté rozhodnutia sú rozhodnutiami orgánu verejnej správy podliehajúce súdnemu prieskumu v zmysle § 6 S.s.p., t.j. napadnuté rozhodnutia sú rozhodnutiami orgánu verejnej moci, voči ktorým nie je možné podať riadny opravný prostriedok a tieto rozhodnutia výrazne zasahujú do práv a právom chránených záujmov sťažovateľa. Uvedené rozhodnutia taktiež nie sú vylúčené z prieskumu rozhodnutí správnym súdom ani osobitným zákonom (§ 7 písm. h/ S.s.p.), nakoľko výnimka z vylúčenia prieskumu správnym súdnictvom uvedená v zákone o eurofondoch sa týka výlučne časti týkajúcej sa konania o žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku.

13. Poukázal na skutočnosť, že Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov v spojení so Správou o zistenej nezrovnalosti žalovaný 1. uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť sumu 143 741,31 € ako finančnú korekciu z titulu zisteného podozrenia z nezrovnalosti na základe vykonaného „auditu auditnej skupiny za nadhodnotenie cien položiek v rámci overovania subdodávateľských faktúr“. Túto skutočnosť mal krajský súd za preukázanú, nakoľko konštatoval, že žalovaný 1. vykonal za obdobie 01.01.2007 - 31.12.2017 audit žalobcu a následne dňa 28.10.2016 vystavil List pre žalobcu a stanovil finančnú korekciu v súhrnnej sume 143 741,31 €. Aj napriek tomu, že krajský súd mal preukázané stanovenie finančnej korekcie zo strany žalovaného 1., nepovažoval toto rozhodnutie za rozhodnutie, ktoré by mohlo mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľa. V tejto súvislosti taktiež zdôraznil, že riadne a včasné nesplnenie povinnosti uloženej prijímateľovi v Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov má za priamy následok uloženie sankcie vo forme povinnosti vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej v Žiadosti, a to bez ďalšieho skúmania závažnosti porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávateľa a prípadnej novej obrany sťažovateľa v tomto konaní. Konštatoval, že dôsledkom „dobrovoľného“ nesplnenia povinnosti uloženej napadnutými rozhodnutiami je priama sankcia, čo predstavuje ujmu na právach a povinnostiach sťažovateľa. Povinnosť zaplatiť finančnú korekciu stanovenú žalovaným 1. v Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, bola zo strany krajského súdu nesprávne právne posúdená, ako správa v ktorej absentuje právne vynútiteľný výrok o povinnosti vrátiť finančné prostriedky. Zo samotného Zákona o eurofondoch vyplýva, že Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov správny orgán ukladá prijímateľovi povinnosť vrátiť finančné prostriedky s tým, že túto povinnosť rovnako uloží a vymáha na základe výzvy prijímateľa. Nakoľko Zákon o eurofondoch predpokladá vymáhanie finančných prostriedkov na základe výzvy a nerozlišuje medzi výzvou vydanou na základe auditu alebo výzvou na základe právoplatného rozhodnutia mal za to, že uvedené výzvy majú rovnakú právnu silu a následky. Žalovaný 1. a 2. vystupujú v otázke uloženia finančnej korekcie sťažovateľovi ako orgány verejnej správy v rámci výkonu ich pôsobnosti v oblasti verejnej správy, ktorých akty majú autoritatívny vzťah k sťažovateľovi. Ďalej uviedol, že skutočnosť že vydaniu napadnutých rozhodnutí nepredchádzalo formálne správne konanie upravené správnym poriadkom, nie je vo vzťahu k otázke súdnej preskúmateľnosti relevantná. V kontexte preskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí dal do pozornosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžf/31/2011 zo dňa 25.08.2011 a sp.zn. 5Sžf/26/2014 zo dňa 28.04.2016. Podľa sťažovateľa napadnuté rozhodnutia je potrebné z vyššie uvedených dôvodov považovať za rozhodnutia podliehajúce súdnemu prieskumu v správnom súdnictve v zmysle § 6 S.s.p., čo bolo potvrdené aj rozhodovacou praxou najvyššieho súdu.

14. Žalovaný 1. vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že Správy a Žiadosti nie sú konečným rozhodnutiami o povinnosti vrátiť poskytnutý príspevok, alebo jeho časť, ale takýmto rozhodnutím je podľa Zákona o pomoci a podpore až rozhodnutie podľa § 27a ods. 5 a 6 tohto zákona. Sťažovateľ bude mať k dispozícii opravné prostriedky v rámci správneho konania a tým mu bude poskytnutá možnosť brániť sa voči konzekvenciám, vyplývajúcim zo skutočností uvedených v správe o zistenej nezrovnalosti. V rámci priebehu správneho konania môže taktiež dôjsť k tomu, že sa nepotvrdia zistenia uvedené v Správach a Žiadostiach, resp. bude vyvodенý iný dôsledok. V prvom rade je potrebné, aby v správnom konaní bolo porušenie zistené. V prípade, ak sťažovateľ dobrovoľne nesplní čo je uvedené v Žiadosti, žalovaný 1. síce postúpi vec na správne konanie, však to neznamená, že sa bude automaticky zvyšovať sankcia. Taktiež poukázal na to, že už zo samotného názvu a obsahových náležitostí vymedzených v ustanovení § 26 ods. 10 Zákona o pomoci a podpore je zrejmé, že ide o dokument, ktorý má informačný charakter, nie je právne vynútiteľný a je v ňom nezrovnalosť iba „zdokumentovaná“. Mal za to, že súdna prax, na ktorú poukazoval sťažovateľ vychádza z odlišného

skutkového a právneho stavu. Do pozornosti dal uznesenie najvyššieho súdu sp.zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2015, z ktorého vyplýva, že Správu je možné považovať za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona. Žalovaný 1. poukazujúc na ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp.zn. 1Sžf/87/2015 a 3Sžfk/12/2016) ale i rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave (napr. sp.zn. 2S/41/2016) mal za to, že v predmetnom konaní nedošlo k zásadnej zmene právneho prostredia, ani k odlišnému skutkovému stavu, či prijatiu protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, a teda neexistuje žiaden relevantný právny dôvod na to, aby sa najvyšší súd odchyľil od svojej rozhodovacej praxe. Je teda evidentné, že Správa a Žiadosti sú vo svojej podstate len opatreniami predbežnej povahy, ktoré nemôžu mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľa, nie sú rozhodnutiami a teda ich súdne preskúmanie je neprípustné. Poukazujúc na vyššie uvedené žiadal, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. zamietol.

15. Žalovaný 2. vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že preskúmanie napadnutých rozhodnutí v správnom súdnictve nie je prípustné, a to podľa § 7 písm. e/ S.s.p. Mal za to, že v tejto fáze riešenia nezrovnalosti ide len o informatívnu fázu a bez ďalších nasledujúcich úkonov potrebných na doriešenie nezrovnalosti nemôžu napadnuté rozhodnutia nijakým z uvedených spôsobov reálne zasiahnuť do práva a oprávnených záujmov sťažovateľa a ani mu spôsobiť ujmu na jeho subjektívnych právach, právne postavenie sťažovateľa sa v ich dôsledku nemení a napadnuté rozhodnutia slúžia len ako podklad pre ďalšie konanie žalovaných. Sťažovateľ v tomto štádiu riešenia nezrovnalosti nečelí právnej povinnosti vrátiť časť nenávratného finančného príspevku, pretože správne konanie, v ktorom malo byť o tejto povinnosti rozhodnuté, začaté nebolo a či ho bude možné začať, závisí od toho, či budú splnené všetky podmienky v zmysle § 27a zákona o pomoci a podpore. Podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti v čase vypracovania a odoslania Správy a Žiadosti je predčasné, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z.z. Až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia vydaného v správnom konaní podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore bude sťažovateľ povinný vrátiť finančné prostriedky v lehote uloženej v tomto rozhodnutí a až toto rozhodnutie je spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv sťažovateľa. Ak by súd pristúpil k zrušeniu napadnutých rozhodnutí, žalovaní na základe informácií, ktoré majú k dispozícii v tejto fáze riešenia nezrovnalosti, môžu a musia konať len tak, že opäť vystavia rovnakú Správu a Žiadosť, aby sťažovateľa informovali o nezrovnalosti a proti ktorým sťažovateľ opäť bude môcť podať správnu žalobu. Takýmto spôsobom sa žalovaným znemožní v danej veci ďalej konať a vzniknutú nezrovnalosť riešiť v zmysle zákona o pomoci a podpore. Na podporu svojich tvrdení dal do pozornosti rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1Sžf/87/2015 zo dňa 14.02.2017 a sp.zn. 3Sžfk/12/2016 zo dňa 21.06.2017. S poukazom na uvedené žiadal, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. zamietol.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 <. S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti sťažovateľa (§ 453 ods. 1 a 2 S.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 S.s.p. a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

17. Najvyšší súd z obsahu spisového materiálu zistil, že sťažovateľ sa žalobou podanou na krajskom súde domáhal preskúmania zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21601873/S01 zo dňa 28.10.2016, Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z01 zo dňa 28.10.2016, Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21601911/S01 zo dňa 28.10.2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z02 zo dňa 28.10.2016. Sťažovateľ dňa 11.10.2012 uzavrel so žalovaným 1. Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 016/2012/1.1/OPVáV, ITMS kód Projektu: 26210120020, na základe ktorej bol sťažovateľovi poskytnutý nenávratný finančný príspevok na účely realizácie Projektu: „Technická infraštruktúra výskumu a vývoja pre oblasť kontaktných a bezkontaktných metód merania“. Na základe uzatvorenej zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku sťažovateľ vyhlásil verejné obstarávanie na dodanie tovarov potrebných na realizáciu projektu postupom verejnej súťaže na nadlimitnú zákazku s názvom predmetu zákazky: „Technická infraštruktúra

výskumu a vývoja pre oblasť kontaktných a bezkontaktných metód merania“ vyhláseného oznámením o vyhlásení verejného obstarávania uverejneným vo Vestníku verejného obstarávania č. 101/2014 pod č. 9084-MST dňa 27.05.2014 a v Úradnom vestníku EÚ č. S 102/2014 pod č. 178320-2014-SK dňa 28.05.2014. Dňa 04.11.2016 bola sťažovateľovi doručená Správa o zistenej nezrovnalosti č. N21601873/S01 zo dňa 28.10.2016 a č. N21601911/S01 zo dňa 28.10.2016 spolu so Žiadosťami o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z01 zo dňa 28.10.2016 a č. 26210120020/Z02 zo dňa 28.10.2016.

18. Podľa § 2 ods. 1 S.s.p., v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 2 ods. 2 S.s.p., každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

20. Podľa § 6 ods. 1 S.s.p., správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 7 S.s.p., správne sudy nepreskúmajú

a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,

b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,

c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,

d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,

g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

22. Podľa § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z.z. rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto časti zákona nie sú preskúmateľné správnym súdom.

23. Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie uznesenia krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania kasačný súd skúmal aj povahu napadnutej Správy a Žiadosti. Kľúčovou otázkou sa pre kasačný súd stalo právne posúdenie možnosti súdneho prieskumu Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21601873/S01 zo dňa 28.10.2016, Žiadosti o vrátenie finančných

prostriedkov č. 26210120020/Z01 zo dňa 28.10.2016, Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21601911/S01 zo dňa 28.10.2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26210120020/Z02 zo dňa 28.10.2016, ktoré krajský súd zhodne so žalovanými považoval za nepreskúmateľné v správnom súdnictve.

24. Rozsah preskúmvacej činnosti súdu v správnom súdnictve je vymedzený tak, že preskúmvaniu podliehajú zásadne všetky rozhodnutia orgánov štátnej správy, ktorými sa rozhodlo o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Predmetom preskúmania musí byť právoplatné rozhodnutie ako výsledok určitého postupu správneho orgánu.

25. Ďalšou podmienkou je, že fyzická osoba alebo právnická osoba musí tvrdiť (procesne), že bola ukrátená na svojich právach. Súdna prax trvá na tom, že k ukráteniu musí dôjsť na subjektívnych právach žalobcu. Pojem „svojich právach“ treba vysvetľovať reštriktívne. Musí ísť o práva, a nie o záujmy alebo oprávnené záujmy. Toto subjektívne právo sa opiera alebo vychádza zo všeobecne záväzného právneho predpisu.

26. Vylúčenie postupu správnych orgánov, ktorým neboli priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zo súdneho prieskumu súvisí s tým, že bez priamej spojitosti by došlo k neprimeranému rozšíreniu možnosti napádať postupy správnych orgánov v správnom súdnictve.

27. Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomoci pri preskúvaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmvajú. Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmvajú, sú vymedzené v ustanovení § 7 S.s.p. Predmetné ustanovenie v písmene a/ až h/ obsahuje taxatívny výpočet konkrétnych druhov rozhodnutí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu.

28. Najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona č. 528/2008 Z.z., keďže predmetom preskúmvanej veci je eventuálne vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov na účely realizácie projektu v rámci Operačného programu Výskum a vývoj.

29. Najvyšší súd dáva v prvom rade do pozornosti citované ustanovenie § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z.z., z ktorého jednoznačne vyplýva, že rozhodnutia vydané v konaní podľa druhej časti tohto zákona nie sú preskúmateľné súdom. Predmetné ustanovenie ešte podporne odkazuje na ustanovenie § 7 písm. h/ S.s.p. Kasačný súd ďalej uvádza nasledovné dôvody:

30. Najvyšší súd sa v tomto smere stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že správa a žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože sami o sebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na opakované vyjadrenia žalovaného 1. a žalovaného 2. o predčasnom podaní žaloby v čase vypracovania a odoslania správy a žiadosti, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. Povinnosť sťažovateľa vrátiť finančné prostriedky vznikne až na základe tohto právoplatného rozhodnutia, ktoré už bude spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv sťažovateľa a až vtedy bude preskúmateľné v rámci správneho súdnictva.

31. Predmetnú správu a žiadosť je možné považovať podľa názoru senátu najvyššieho súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona.

32. Kasačný súd zdôrazňuje, že v prípade, ak na základe podanej žiadosti sťažovateľ nevráti poskytnuté finančné prostriedky, následne žalovaný 2. v zmysle zákona začne správne konanie, výsledkom ktorého bude rozhodnutie o uložení povinnosti vrátiť finančné prostriedky, ktoré bude po vyčerpaní opravného

prostriedku v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) podliehať súdnemu prieskumu správnym súdom a ktoré bude aj materiálne vykonateľné. Rovnako vo vzťahu k prípadnej povinnosti vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej vo výzve, ktorú môže uložiť iba žalovaný 2. vydaním rozhodnutia a až toto rozhodnutie môže byť následne preskúmané, či nezasiahlo do práv sťažovateľa. Uvedený záver je podporený aj judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp.zn. 1Sžf/87/2015 zo dňa 14. februára 2017, sp.zn. 1Sžf/95/2015 zo dňa 14. februára 2017, sp.zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 8. júna 2016).

33. Na základe všetkých vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych argumentov dospel kasačný súd k záveru, že napadnuté rozhodnutia nespádajú do právomoci súdov, resp. nie sú preskúmateľné súdom.

34. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde v dôsledku čoho krajský súd správne právne posúdil predmetnú vec a neporušil práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

35. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovaným ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 168 S.s.p.).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.